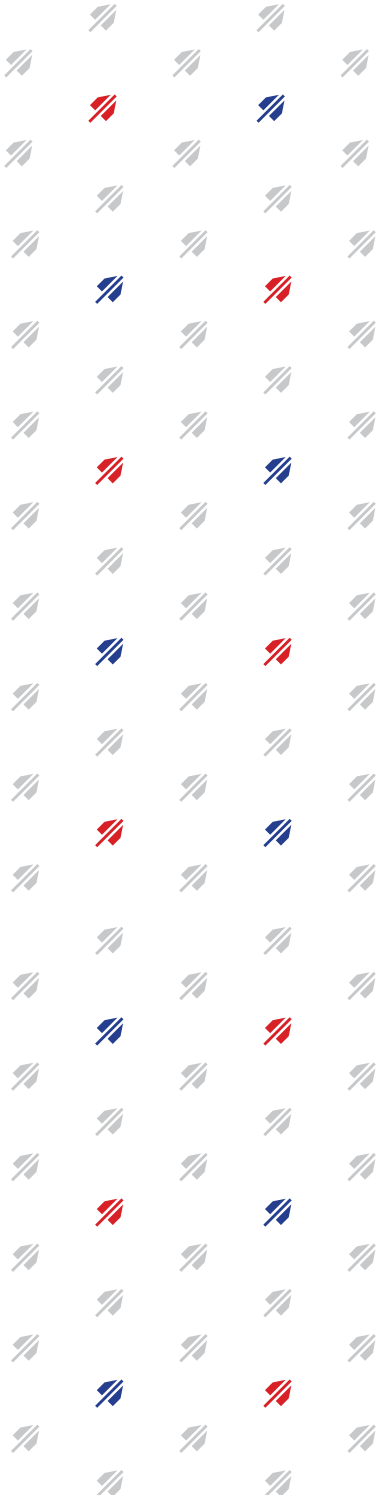

STROMY SVOBODY 1918 2018

NÁŠ STROM SVOBODY

metodické pokyny
k pracovnímu listu
pro 1. a 2. ročník ZŠ

METODICKÉ POKYNY K TEMATICKÉMU DNI ZAMĚŘENÉMU NA STROMY SVOBODY

Výsadba tisíců Stromů svobody především v letech 1918 a 1919 je naprosto unikátním počinem, který v historii naší země nemá obdoby. Příběhy spojené s jejich výsadbou potom ohromí svou silou. Stromy vysazené s veškerou slávou – hudbou, proslovy nejvyšších představitelů obcí, sokolskými a národními kroji, průvody rodáků, školními děti recitujícími básně... A současně s tím stromy, které vysadil táta se svým malým synem z radosti, že se po čtyřech letech vrátil z válečného zajetí, se vzpomínkou na padlé kamarády. Stromy svobody jsou nádhernou živoucí připomínkou našich dějin – vzniku první samostatné Československé republiky.

Pohlédneme společně s našimi dětmi do jejich korun a pokusme se jim vysvětlit nevysvětlitelné – tu obrovskou radost ze svobody, úlevu z konce války, naději v lepší život. A možná se nám podaří malý zázrak – zasít první semínko pocitu sounáležitosti s touto zemí, jejími obyvateli a krajinou.

Na solitérním vzrostlém stromu lze demonstrovat mnoho z toho, co zaznělo v hodinách prvouky a přírodovědy, a doplnit znalosti nové. Na příkladu stromu historicky svázaného s obcí a jejími obyvateli lze v dětech utvářet pozitivní vztah k přírodě. Stromy svobody jsou ideálním objektem, na kterém lze názorně ukázat hledání souvislostí ekologických, historických i lidských. Kdoví, možná zrovna pradědeček některého z žáků tento strom sázel a tatínek si hrál v jeho stínu...

METODICKÉ POKYNY

CÍLOVÁ SKUPINA

žáci 1. a 2. ročníku ZŠ

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI DLE RVP

- jazyk a jazyková komunikace
- matematika a její aplikace
- člověk a jeho svět
- člověk a příroda
- umění a kultura

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA DLE RVP

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- environmentální výchova

CÍL – ŽÁCI

- určí druh Stromu svobody
- otisknou, nakreslí, nalepí list stromu
- spojí obrys stromu
- zakreslí, jak vypadá koruna stromu v tomto ročním období
- vyjmenují, co strom potřebuje k životu
- vytvoří frotáž kůry stromu
- určí, které části stromu obývají uvedení živočichové
- změří obvod kmene
- uvedou, jak lze využít květy nebo plody stromu
- určí stáří stromu pomocí letokruhů
- představí si, jak vypadal život v období první republiky

ČASOVÁ DOTACE

tři vyučovací hodiny až jeden vyučovací den

METODY, ZPŮSOB PRÁCE

návštěva v terénu, práce s pracovním listem, společná diskuse

POMŮCKY

psací potřeby, pastelky, příp. vodovky či tempery, lepidlo, nůžky; v terénu metr, voskovky a papír, fotoaparát

Vyhledání Stromu svobody v blízkém (či vzdálenějším) okolí školy bude u takto malých dětí úkolem především pro vás. A je jen na vás, kolik informací o něm žákům prozradíte ještě před jeho návštěvou a kolik je necháte „vypátrat“. Vyplnění pracovního listu by mělo navázat na osobní setkání se stromem. Zde nezapomeňte sebrat list, změřit obvod kmene (jak prostřednictvím dětských rukou, tak v cm ve výšce 130 cm), udělat otisk kůry, odhadnout zdravotní stav stromu a strom vyfotit (třeba i s celou třídou). Pokuste se také nalézt plod.

Jak široce pojmete pátrání po historii stromu, záleží především na vašich možnostech. Doporučujeme prověřit internetové odkazy a záznamy v obecní kronice (každá obec má ze zákona určeného kronikáře, kontakt na něj získáte na obecním úřadě). Kronikář vám také může poskytnout dobové fotografie. Povídání tak můžete doplnit jejich ukázkou či zapojit děti a jejich rodiče (prarodiče) do uspořádání výstavy fotografií a drobných předmětů z dané doby. Je důležité alespoň rámcově zasadit téma do souvislostí – kdy strom vysadili, proč, jaká byla politická situace v této době, jak se lidem žilo...

Strom svobody se může stát vděčným námětem také pro hodiny výtvarné výchovy – způsobů, jak ztvárnit strom je nespočet (lepení či otiskování listů, rukou, stromy z ruliček papíru atd.).

Pracovní list vytištěný oboustranně na velikost A4 je určený pro každého žáka. Před začátkem práce i v jejím průběhu bude nicméně nutné žákům přečíst zadání a blíže vysvětlit jednotlivé úkoly. Po ukončení práce si vyčleňte dostatečný prostor k závěrečné diskusi. Zde se nabízí prostor k tomu nejcennějšímu – ovlivňování postojů žáků.

NÁMĚTY K DISKUZÍ

Strom, který jsi viděl, je stejně starý jako Československá republika. Dokážeš říct, co je to republika?

Jaké jsou naše státní symboly? Jaký je náš národní strom?

I ty jsi občanem České republiky. Jsi na to pyšný? Kdy především?

Tento strom lidé vysadili, aby připomínal významné výročí založení republiky, ale také proto, aby naši země udělal krásnější. Zamysli se, co bychom mohli udělat my sami proto, abychom učinili krásnější naši obec.

Který z našich nápadů bychom mohli skutečně zrealizovat? Uděláme to?

SPRÁVNÉ ŘEŠENÍ

pracovní list pro 1. a 2. ročník ZŠ

Napiš druh stromu:

stačí rodový název, děti jej mohou zjistit z některých dostupných určovacích klíčů, např. www.rezekvitek.cz/?idm=12&id_zbozi=76.

Otiskni, nakresli nebo nalep list:

zvolte jednu z možností.

Co všechno strom potřebuje k životu:

světlo/slunce, vodu, půdu, vzduch.

Změřte obvod kmene:

navazuje na terénní práci; uveďte číslovku, kolik dětí je potřeba k obejmutí kmene.

Vystřihni a nalep vybarvené obrázky zvířat tam, kde by na stromě mohla žít:

veverka — dutina v kmeni, příp. větve,
housenka — na listech (pod kůrou),
pták — hnízdo, větve, příp. v kmeni,
brouk — kůra kmen,
na větvích, pavouk — na listech, na kmeni.

Na zvláštní list papíru vytvoř voskovkou otisk kůry:

v terénu přitiskneme na kůru stromu list papíru, z klasické voskovky sloupneme ochranný papír a celou šíří voskovky přejíždíme po struktuře kůry.

Jak mohou být květy nebo plody užitečné:

Z květů lípy můžete uvařit čaj. U dubu, buku a jírovce lze plody využít k přikrmování zvěře, vyrábění zvířátek, jako dekoraci, z kaštanů se vyrábí tzv. koňská mast, prášek se používal k praní atd. Samozřejmě lze každý plod vysadit. U dubu a buku lze plody využít k přikrmování zvěře, vyrábění zvířátek, jako dekoraci, z kaštanů se vyrábí tzv. koňská mast, prášek se používal k praní atd. Samozřejmě lze každý plod vysadit.

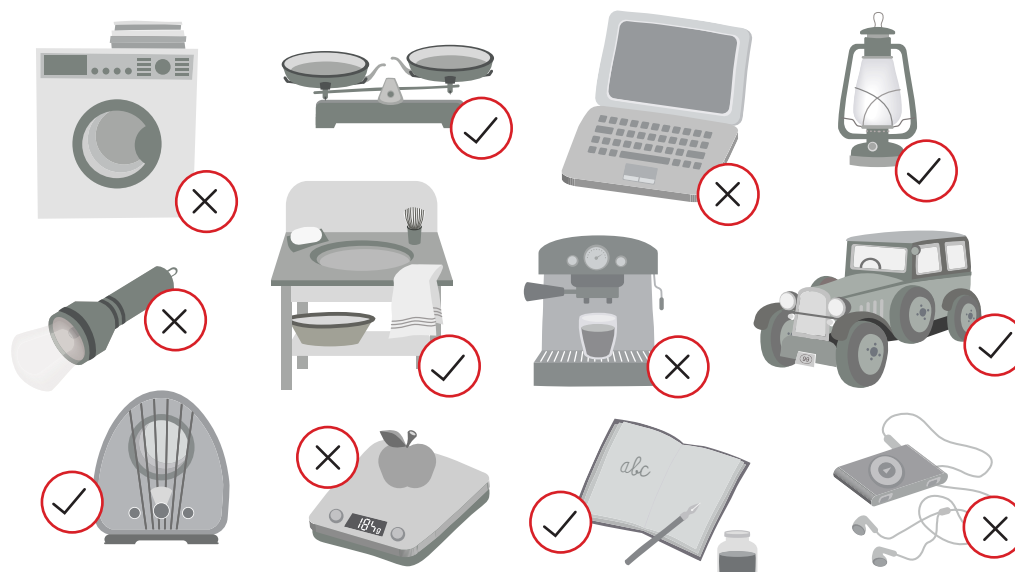
Staří pokáceného stromu dle letokruhů:

Strom na obrázku byl starý 10 let.

Škrtni vše, co lidé nemohli používat v době, kdy byl vysazen tento strom. Znáš všechny předměty, které lidé používali před 100 lety?

současnost — notebook, pračka, MP3 přehrávač, kávovar, digitální váha, baterka

minulost — jazyčková váha, petrolejka, umyvadlo, automobil, rádio, sešit, pero a kalamář s inkoustem

A decorative background pattern consisting of a grid of stylized leaf or feather shapes. The shapes are arranged in a repeating pattern, with some colored in gray, red, and blue, while others are white. The colors are distributed across the grid in a non-uniform but rhythmic manner.

Sdílejte své zkušenosti s hledáním Stromů svobody a inspirujte se nápady dalších škol na facebookových stránkách kampaně www.facebook.com/stromysvobody.